

**ELS VALORS ÈTICS I L'ÈXIT
NO SÓN INCOMPATIBLES**

Àngel Castiñeira i
Josep M. Lozano

Professors
d'ESADE-URL

L'èxit i els valors

La revista *Valors* ha arribat al número 100 i per a celebrar-ho publicarà un llibre d'entrevistes, juntament amb Editorial Proetus, en el qual es reflexiona sobre l'èxit i l'ètica. És una excel·lent iniciativa. El volum apunta la tesi que tenir valors, actuar amb una certa ètica, no té perquè estar renyit amb aconseguir l'èxit en els projectes que un intenta assolir; és a dir, tenir valors també pot conduir a l'èxit. Entre els entrevistats que figuraran al llibre hi ha personalitats destacades com l'expolític Federico Mayor Zaragoza, la model Judith Mascó, el periodista Iñaki Gabilondo, la il·lustradora Roser Capdevila, l'escriptora Ana María Matute, l'empresari Pau García-Milà, el cuiner Joan Roca o el publicitari Lluís Bassat, entre altres. Totes elles, persones que han conegut l'èxit.

AMB L'EXCUSA D'AQUEST FUTUR LLIBRE, volem aportar un parell de reflexions sobre el tema que tractarà. Hi ha dues tesis que creiem que serveixen de davantal a aquest projecte.

1) VALORS ÈTICS I ÈXIT no són incompatibles. Està bé recordar-ho en els temps actuals en què sembla que l'èxit és inseparable del dopatge (en l'esport), de l'accessibilitat als governs o a persones influents (per part de determinades empreses), de les trampes o opacitat fiscal (per part d'alguns professionals) o

de la corrupció, la mentida i l'espionatge (en la política). Si Diògenes aparegués avui amb un fanal enmig de la plaça Catalunya cercant homes/dones virtuoses creiem que, sens dubte, els trobaria. L'extraordinari, però, rau en el fet d'haver de recordar avui el que hauria de formar part des de fa segles d'un projecte civilitzador. La tesi a recordar, doncs, hauria de ser la contrària: la manera d'entendre l'èxit hauria de continuar sent incompatible amb la manca d'ètica. Si això no es té prou clar, en el futur haurem d'acostumar-nos a viure situacions on sembli que combinar valors i èxit és com córrer una cursa de cent metres tanques mentre altres corren els cent metres llisos.

2) ELS VALORS PODEN CONDUIR A L'ÈXIT. Aquesta segona tesi ha de ser també matisada. En primer lloc, diem sovint que valors i pràctiques han de ser inseparables. Per tant, només amb valors

**No hi ha èxits neutres,
valorativament parlant;
cada comprensió
de l'èxit pressuposa
un sistema de valors**

no n'hi ha prou. En Joan Roca ha de ser un excel·lent cuiner i dominar l'ofici i crear bons plats, i a més a més ha d'actuar professionalment de manera honesta i sense engany. Amb l'honestedat personal, però, no n'hi ha prou, cal també l'excel·lència professional. En l'extrem, una bona persona inútil tindrà valors però no està clar que assoleixi l'èxit professional. Segon, i per complicar-ho més, en determinats contextos alguns valors poden conduir a l'èxit, d'altres és possible que no. Per això hem de saber adequar valors i contextos. De vegades, la manca d'èxit no deriva de la manca de valors, sinó de l'elecció o defensa de valors no adequats a les situacions. I en tercer lloc, el perill d'esbombar massa la relació entre valors i èxit pot tenir un efecte bumerang en mans de determinats bruixots del màrqueting, com ara dir que cal que les empreses "venguin autenticitat". En aquests casos, passem fàcilment de la moralització del *management* a la mercantilització de la virtut. I llavors els valors esdevenen un simple esquer, el millor "teatre d'operacions" per pescar clients en mig d'un mar agitat i fosc.

ARA, LA QÜESTIÓ PENDENT no és la relació entre valors i èxit, com si fossin dues entitats separades i preexistents, sinó que cada comprensió de l'èxit pressuposa un sistema de valors. I és que no hi ha èxits neutres, valorativament parlant.